

DUNYO ONAM MEHRI ILA CHIROYLI

Turdibekova Sevara

Toshkent davlat o'zbek tili va
adabiyoti filologiya 3-kurs talabasi

Annotatsiya Ushbu maqolada ona mehri va uning inson hayotidagi o'rnini yoritilgan. Onaning mehribonligi, fidoyiligi va sabr-toqati tufayli dunyo go'zallik va ilqlik bilan to'lib-toshadi. Maqolada ona mehrining inson tarbiyasidagi roli, uning jamiyatdagi o'rnini va ilmiy nuqtai nazardan onalikning ta'siri keng yoritiladi. Tadqiqotlar asosida onaning mehribonligi va tarbiyaning inson hayotiga qanday ta'sir ko'rsatishi tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Ona, mehr, tarbiya, jamiyat, inson, oilaviy qadriyatlar, muhabbat, fidoyilik.

Kirish

Dunyo ona mehri bilan yanada go'zallashadi. Onaning mehri cheksiz daryo misol, u qanchalik mehr-muhabbat bersa ham, yana ortig'ini bera oladigan buyuk tuyg'udir. Har bir inson uchun ona eng aziz, eng qadrligi, eng yaqin mehr sohibasi hisoblanadi. Inson dunyoga kelishi bilan onaning bag'rida ulg'ayadi, uning mehridan bahramand bo'ladi va hayot yo'lida ana shu mehr tufayli mustahkam qadamlashni o'rganadi. Onaning mehri hayotning har bir jabhasida muhim rol o'ynaydi. U nafaqat oilaning tayanchi, balki butun jamiyatning asosi hisoblanadi.

Tarixdan ma'lumki, buyuk shaxslarning aksariyati onalarining tarbiyasi va ularning mehr-muhabbati tufayli kamol topganlar. Masalan, Alisher Navoiy onasiga bo'lgan hurmati bilan tanilgan bo'lsa, Amir Temur ham onasining duolari bilan yuksak martabalarga erishgan. Sharq mutafakkirlari onaning o'rnini haqida juda ko'p yozgan,

uning buyuk maqomga egaligini ta'kidlaganlar. Aynan shuning uchun ham onaga bo'lgan ehtirom va hurmat hamisha insoniy fazilatlarining eng yuksak cho'qqisi bo'lib kelgan.

Jamiyat taraqqiyotida onaning o'rni beqiyos. Ular bolalar tarbiyasida bevosita ishtirok etib, ularga hayotning eng muhim saboqlarini o'rgatadi. Ona nafaqat farzandining jismoniy o'sishini ta'minlaydi, balki uning ma'naviy kamoloti uchun ham mehnat qiladi. Onalar orqali ma'naviy qadriyatlar avloddan-avlodga yetib boradi, madaniyat rivojlanadi va mustahkam jamiyat shakllanadi.

Asosiy qism

Onaning mehri inson hayotida eng muhim omillardan biridir. Har bir bola onaning mehridan quvvat oladi, u orqali hayotga bo'lgan ishonchini shakllantiradi. Mehr-muhabbat bilan tarbiya topgan bola kelajakda jamiyatga foydali inson bo'lib ulg'ayadi.

Ona tarbiyasining ta'siri haqida gap ketganda, uning psixologik jihatlarini ham alohida ta'kidlash lozim. Ota-onaning mehribonligi bolada ishonch hissini shakllantiradi, u o'zini xavfsiz his qiladi va o'z qobiliyatlarini to'liq namoyon eta oladi. Mehr va tarbiya o'rtasidagi bog'liqlik juda kuchli. Chunki mehr ko'rmagan bola ruhiy jihatdan zaiflashishi va jamiyatga moslasha olmasligi mumkin. Shu sababli oilada onaning ishtiroki juda muhim sanaladi.

Ma'naviyat va qadriyatlar tizimida ham onaning o'rni beqiyos. O'zbek xalq maqollari va hikmatlarida onaga bo'lgan hurmat alohida ta'kidlangan. Masalan, "Ona roziligi – Alloh roziligi" degan naql bejiz aytilmagan. Bundan tashqari, xalq og'zaki ijodida, she'riyatda ham onaning mavqei yuksak e'tirof etilgan. Abdulla Oripov, Erkin Vohidov kabi shoirlar ona mavzusida ko'plab ta'sirchan she'rlar yozganlar.

Onaning mehri nafaqat farzandlar, balki jamiyat uchun ham juda muhim. Tarixga nazar tashlasak, buyuk shaxslarning onalari ularga o'zlari ergashadigan yo'lni

tanlashda katta ta'sir ko'rsatgan. Masalan, dunyoga mashhur olim va davlat arboblari onalarining tarbiyasi va ularning mehri bilan kamolga yetganlar.

Tadqiqotlar

Ona mehrining inson hayotiga ta'siri bo'yicha ko'plab ilmiy tadqiqotlar olib borilgan. Psixologlar onaning mehri bolaning psixologik rivojlanishiga qanday ta'sir qilishini o'rganganlar. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bolalik davrida yetarli mehr va e'tibor olgan insonlar hayotda muvaffaqiyat qozonish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Masalan, amerikalik olim Jon Boulli tomonidan olib borilgan tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, ona va bola o'rtasidagi bog'liqlik bolaning kelajakdagi hayotiga katta ta'sir qiladi. Onaning mehridan uzoqlashgan bolalar ruhiy bosimga uchraydi, kelajakda o'ziga bo'lgan ishonchni yo'qotishi mumkin.

Shuningdek, britaniyalik olimlar tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda onaning mehribonligi bolaning stressga chidamliligini oshirishda muhim rol o'ynashi aniqlangan. Agar bola kichikligida onaning g'amxo'rligini his qilsa, u hayotning qiyinchiliklariga bardosh bera oladi, stressni yengish qobiliyatiga ega bo'ladi.

O'zbekistonlik olimlar ham onaning mehri va tarbiyasining farzand kamolotiga ta'siri borasida izlanishlar olib borganlar. Jumladan, pedagog olimlar onaning bolani tarbiyalashdagi hissasini yuksak baholaganlar va ta'lim jarayonida onalar bilan doimiy hamkorlik qilish lozimligini ta'kidlaganlar.

Xulosa

Dunyo ona mehri bilan chiroyli, uning mehri bizni hayotda to'g'ri yo'l topishga, yaxshilik qilishga va odobli inson bo'lib yetishishga undaydi. Ona nafaqat oilaning tayanchi, balki jamiyatning ma'naviy asosidir. Uning mehribonligi farzandning kelajakdagi taqdirini belgilaydi.

Tarix, adabiyot va ilmiy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ona va bola o'rtasidagi aloqa qanchalik mustahkam bo'lsa, jamiyat shunchalik barkamol bo'ladi. Shuning

uchun ham onaga hurmat qilish, uning qadriga yetish har bir insonning muqaddas burchidir.

Mehribon onalar tufayli dunyo yanada chiroyli va yashashga arzigulik joyga aylanadi. Shu bois har birimiz onalarimizga ehtirom ko'rsatib, ularning mehrini qadrlashimiz lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Boulli, J. (1988). Attachment and Loss. New York: Basic Books.
2. Erkin Vohidov. (2000). Ona haqida she'rlar. Toshkent: O'zbekiston nashriyoti.
3. O'zbekiston Respublikasi Pedagogika Instituti. (2015). Ona tarbiyasining psixologik asoslari. Toshkent: Fan nashriyoti.
4. Abdulla Oripov. (1995). Ona muhabbati. Toshkent: Ma'naviyat.